

เครือข่ายทางรถไฟยกระดับ : พลิกโฉมการเดินทางครั้งสำคัญของเวียดนาม

รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับโครงการก่อสร้างและพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งภายในประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเครือข่ายด้านการคมนาคมขนส่งให้มีความทันสมัยทัดเทียมกับนานาประเทศ รวมทั้งเพื่อรองรับความต้องการบริการด้านการคมนาคมขนส่งของประชาชนที่มีมากขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันเวียดนามมีโครงการก่อสร้างรวมทั้งการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งเป็นจำนวนมาก แต่โครงการที่กำลังเป็นที่สนใจและเป็นที่จับตามองในขณะนี้ คือ โครงการก่อสร้าง**เครือข่ายทางรถไฟยกระดับในกรุงฮานอย** ซึ่งถือเป็นการพลิกโฉมรูปแบบการคมนาคมขนส่งครั้งสำคัญของเวียดนาม

โครงการดังกล่าวนับเป็นหนึ่งในโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทการพัฒนากรุงฮานอยภายในปี 2563 เนื่องจากเป็นโครงการที่เชื่อมพื้นที่ชั้นในและพื้นที่ชั้นนอกของกรุงฮานอย รวมทั้งเป็นเส้นทางเชื่อมโยงธุรกิจการค้ากับจังหวัดใกล้เคียงให้สามารถรองรับความต้องการเดินทางที่เพิ่มขึ้นของประชาชนในเขตเมืองหลวง อีกทั้งเป็นการระบายนการจราจรที่แออัดและกระจุกตัวอยู่เฉพาะในเมืองหลวงให้มีความคล่องตัวยิ่งขึ้น ทั้งนี้เครือข่ายทางรถไฟยกระดับในกรุงฮานอยถือเป็นเครือข่ายทางรถไฟยกระดับสายแรกของเวียดนาม ครอบคลุมพื้นที่สำคัญทั้งในส่วนที่เป็นย่านธุรกิจการค้า หน่วยราชการ ตลอดจนย่านที่พักอาศัยสำคัญ เครือข่ายทางรถไฟยกระดับดังกล่าวประกอบด้วย 2 เส้นทางหลัก คือ **เส้นทาง Yen Vien-Hanoi-Ngoc Hoi** และ**เส้นทาง Hanoi-Ha Dong** ซึ่งรายละเอียดสำคัญของแต่ละโครงการมีดังนี้

เส้นทาง Yen Vien-Hanoi-Ngoc Hoi

เส้นทางรถไฟให้บริการของทางรถไฟยกระดับสายนี้เริ่มต้นที่สถานี Yen Vien ในเขต Gia Lam (เป็นพื้นที่ทางฝั่งตะวันออกของกรุงฮานอย และเป็นที่ตั้งของสนามบิน Gia Lam ซึ่งในอนาคตจะปรับเปลี่ยนไปเป็นสนามบินที่รองรับสายการบินต้นทุนต่ำโดยเฉพาะ) ไปสิ้นสุดที่สถานี Ngoc Hoi ในเขต Thanh Tri (เป็นพื้นที่ทางใต้ของกรุงฮานอย ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม) โดยผ่านสถานีสำคัญ ๆ อาทิ สถานี Hanoi สถานี Giap Bat และสถานี Van Dien เป็นต้น ครอบคลุมพื้นที่สำคัญที่ส่วนใหญ่อยู่ในย่านใจกลางกรุงฮานอย อาทิ Duong, Duc Giang, Long Bien Bac, Long Bien Nam, Thong Nhat Park, Bach Mai Hospital, Phuong Liet, Hoang Liet, Van Dien และ Vinh Quynh เป็นต้น นอกจากนี้ ทางรถไฟยกระดับสายนี้ยังเป็นเส้นทางข้ามแม่น้ำแดง (Red River) ทางฝั่งตะวันออกของกรุงฮานอย โดยทางรถไฟบริเวณนี้สร้างบนสะพานข้ามแม่น้ำแดงแห่งใหม่ซึ่งอยู่ระหว่างก่อสร้างเพื่อใช้ทดแทนสะพาน Long Bien ซึ่งกำลังจะเลิกใช้งานและได้รับการจัดให้เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์ของเวียดนาม ทางรถไฟยกระดับสายนี้มีความสูงจากพื้นดินราว 8-12 เมตร และมีความยาวตลอดเส้นทางประมาณ 25 กิโลเมตร คาดว่าจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างในขั้นแรกได้ราวกลางปี 2549 ใช้งบประมาณก่อสร้างประมาณ 1.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเงินสนับสนุนจากรณาการเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Cooperation : JBIC)

เพื่อให้การก่อสร้างเครือข่ายทางรถไฟยกยกระดับสายนี้มีการเวนคืนที่ดินน้อยที่สุด การก่อสร้างบางช่วงจึงต้องใช้เส้นทางรถไฟที่มีอยู่เดิม รวมทั้งมีการปรับปรุงและเปลี่ยนสภาพสถานีรถไฟที่มีอยู่ให้เป็นสถานีรถไฟยกยกระดับ สำหรับในบางพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องมีการเวนคืนที่ดิน ทางกรมเวียดนามจะทำการสรรหาที่อยู่ใหม่ให้แก่ครอบครัวที่ได้รับความเดือดร้อนจากการถูกเวนคืนที่ดิน ทั้งนี้ สถานีรถไฟยกยกระดับแต่ละสถานีจะมีจุดเด่นและความสำคัญแตกต่างกันไป อาทิ

- **สถานี Yen Vien** นอกจากเป็นสถานีให้บริการผู้โดยสารแล้ว ยังได้รับการยกยกระดับให้เป็นสถานีบริการขนส่งสินค้าควบคู่ไปด้วย ในอนาคตมีแผนขยายพื้นที่ของสถานีให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อรองรับจำนวนผู้โดยสารที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- **สถานี Hanoi** เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อระบบขนส่งมวลชนประเภทต่าง ๆ ของกรุงฮานอยเข้าด้วยกัน ในอนาคตสถานีแห่งนี้จะกลายเป็นศูนย์กลางของธุรกิจการค้า และแหล่งบริการแบบครบวงจรที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้หลายรูปแบบ
- **สถานี Giap Bat** เป็นสถานีรถไฟเดิมที่จะถูกปรับปรุงและเปลี่ยนให้เป็นสถานีสำหรับเครือข่ายทางรถไฟยกยกระดับ เป็นสถานีที่มีความสำคัญในการเป็นจุดเชื่อมต่อโดยตรงกับสถานีรถไฟโดยสารของกรุงฮานอย
- **สถานี Ngoc Hoi** มีแผนขยายพื้นที่ของสถานีให้มีขนาดใหญ่ขึ้นในอนาคต เนื่องจากเป็นสถานีปลายทาง

เส้นทาง Hanoi-Ha Dong

เส้นทางรถไฟยกยกระดับ Hanoi-Ha Dong นับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยระบายนการจราจรที่ติดขัดในเมืองหลวง ระยะแรกจะดำเนินการก่อสร้างทางรถไฟยกยกระดับเพื่อเชื่อมต่อระหว่างสถานี Cat Linh (เป็นสถานีถัดจากสถานี Hanoi และเป็นบริเวณที่ตั้งของโรงแรมชั้นนำ หน่วยราชการ และสถานทูตหลายแห่ง) และสถานี Ha Dong (ตั้งอยู่ในเขต Ha Tay และเป็นที่ตั้งของสถานีท่องเที่ยวสำคัญ อาทิ Van Phuc Silk Village) มีความยาวตลอดเส้นทางประมาณ 13.1 กิโลเมตร ผ่านสถานีทั้งหมด 13 สถานี อาทิ Cat Linh, De La Thanh, Thai Ha, Lang, So Intersection, National University, Thanh Xuan, Ha Tay และ Ha Dong เป็นต้น แต่ละสถานีมีระยะห่างกันประมาณ 1.1 กิโลเมตร ทางรถไฟยกยกระดับสายนี้มีความสูงจากพื้นดินราว 8-10 เมตร มีแผนจะก่อสร้างศูนย์กลางควบคุมและจัดการเดินรถไฟไว้ที่สถานี Ha Dong สำหรับในระยะต่อไปจะดำเนินการก่อสร้างเส้นทางรถไฟใต้ดินเพื่อเชื่อมต่อระหว่างสถานี Hanoi ซึ่งเป็นสถานีต้นทาง และสถานี Cat Linh ระยะทางประมาณ 2.1 กิโลเมตร โดยจะสร้างเป็นสถานีใต้ดินทั้ง 2 สถานี

สำหรับงบประมาณในการก่อสร้างคาดว่าจะอยู่ที่ราว 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในจำนวนนี้เป็นงบประมาณในการปรับปรุงที่ดิน 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ร้อยละ 85 ของงบประมาณก่อสร้างเป็นเงินกู้ยืมจากประเทศจีน นอกจากนี้ ประเทศจีนยังเป็นฝ่ายจัดหาอุปกรณ์และติดตั้งระบบควบคุมการทำงานต่าง ๆ

รวมทั้งรับผิดชอบในการฝึกหัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพนักงานขับรถไฟ ทั้งนี้ เป็นที่คาดว่าทางรถไฟ
ยกระดับสายนี้จะสามารถรองรับผู้โดยสารได้ราว 28,000 คนต่อชั่วโมง ในปี 2563 จากขบวนรถแต่ละขบวน
ที่มีทั้งหมด 4 โบกี้ แต่ละโบกี้ก็สามารถรองรับผู้โดยสารได้ราว 250 คน รถไฟแต่ละขบวนจะเดินรถห่างกัน
ขบวนละ 2 นาที ด้วยความเร็วสูงสุด 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

ขณะที่กรุงเทพมหานครกำลังตื่นตัวกับโครงการก่อสร้างเครือข่ายทางรถไฟยกระดับ ทางนครโฮจิมินห์
ก็มีได้หนึ่งเคย โดยทางการเวียดนามได้อนุมัติโครงการก่อสร้างทางรถไฟใต้ดินในนครโฮจิมินห์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว
ขณะเดียวกันเป็นที่คาดว่าเวียดนามคงไม่หยุดโครงการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งแต่เพียงเท่านี้ เพราะเมื่อ
พิจารณาจากศักยภาพทางเศรษฐกิจของเวียดนามที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างรวดเร็ว จึงมีความเป็นไปได้สูงที่
เวียดนามจะผลักดันโครงการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่ออกมาอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับ
การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และหากโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วเสร็จ คาดว่าเวียดนามจะเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มี
ขีดการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนที่สามารถให้บริการได้ไม่แพ้ประเทศเพื่อนบ้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น
ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ หรือจีน

ส่วนวิเคราะห์เศรษฐกิจ ฝ่ายวิชาการ

พฤษภาคม 2549